

Møteinnkalling administrasjonsutvalget

fredag 7. juni 10:00-11:00 (teams)

Sak 12/24 Godkjenning av protokoll fra møte 12. april 2024	2
Forslag til vedtak	2
Saksredegjørelse	2
Vedlegg.....	2
Sak 13/24 Orienteringer	3
Forslag til vedtak	3
Saksredegjørelse	3
Vedlegg.....	3
Sak 14/24 Rammer for handlingsplan og budsjett for 2025	4
Forslag til vedtak	4
Saksredegjørelse	4
Vedlegg.....	5
Sak 15/24 Politisk organisering i Østlandssamarbeidet.....	6
Forslag til vedtak	6
Saksredegjørelse	6
Vedlegg.....	7
Sak 16/24 Oppstart for politisk ad hoc-gruppe for høyere yrkesfaglig bakgrunn	8
Forslag til vedtak	8
Saksredegjørelse	8
Vedlegg.....	12

Sak 12/24 Godkjenning av protokoll fra møte 12. april 2024

Forslag til vedtak

Administrasjonsutvalget godkjenner forslaget til protokoll fra AU-møte 12. april 2024.

Saksredegjørelse

Forslag til protokoll ble sendt ut 16. april med frist 19. april for å melde inn evt. endringsforslag. Ingen innspill er mottatt.

Vedlegg

Separat vedlegg: Forslag til protokoll fra AU-møte 12. april 2024

Sak 13/24 Orienteringer

Forslag til vedtak

Administrasjonsforslaget tar informasjonen til orientering

Saksredegjørelse

Hver fylkeskommune gir en kort orientering (ca. 2 minutter) om relevante saker som kan ha interesse for de øvrige fylkeskommunene, herunder løypemelding fra fylkeskommunenes arbeid/vurdering av utsendt strategirevidering med høringsfrist 21. juni.

Det gis også en kort orientering fra sekretariatet om pågående aktiviteter og prosjekter.

Vedlegg

Ingen vedlegg

Sak 14/24 Rammer for handlingsplan og budsjett for 2025

Forslag til vedtak

Administrasjonsutvalget ber sekretariatet ferdigstille saken om rammer for handlingsplan og budsjett 2025 med utgangspunkt i innspillene fra møtet i administrasjonsutvalget.

Saksredegjørelse

Normalt har Østlandssamarbeidets arbeid med handlingsplan og budsjett vært gjennomført som en totrinnsraket, hvor rammene settes av representantskapet i et møte før sommeren, mens endelig handlingsplan og budsjett har blitt vedtatt på representantskapets høstmøte.

Sekretariatet har på nåværende tidspunkt ikke grunnlag for å legge fram en mer utfyllende sak om rammer for handlingsplan og budsjett 2025 i og med at endelig strategi, politisk organisering og fylkeskommunenes ambisjonsnivå for landsdelssamarbeidet ennå ikke er avklart. Det kan imidlertid være hensiktsmessig at administrasjonsutvalget på møtet drøfter ambisjonsnivå og rammer for Østlandssamarbeidet videre framover, herunder rammebudsjett og basiskontingent etter Oslos utmeldelse av Østlandssamarbeidet. Med bakgrunn i en slik diskusjon vil sekretariatet til RS-møtet 25. juni kunne legge fram rammer for ulike budsjettalternativer og handlingsplan for 2025.

I rammebudsjettet for 2024 vedtok representantskapet en basiskontingent per fylkeskommune på kr 825 000 med en samlet basisfinansiering på kr 5 775 000. Etter Oslos varslede utmelding kan det være naturlig å se på to hovedalternativer for budsjetttramme for basisfinansieringen i 2025:

- **Alternativ A: Inflasjonsjustert basiskontingent.** Etter en evt. justering for inflasjon og lønnsvekst på 4 % vil kontingenten i 2025 bli **kr 858 000 per** fylkeskommune. Uten at kontingenten fra Oslo kommune kompenseres, vil basisfinansieringen av Østlandssamarbeidet i utgangspunktet reduseres med 1/7-del eller 14,3 % i 2025. Samlet basisfinansiering for de seks gjenværende fylkeskommunene blir da kr 5 148 000.

- **Alternativ B: Basiskontingent som kompenserer for Oslos utmelding.**
Dersom samlet basisfinansiering videreføres og evt. justeres for inflasjon og lønnsvekst på 4 %, vil dette gi en samlet basisfinansiering på kr. 6 006 000. Fordelt på de seks gjenværende fylkeskommunene vil dette gi en basiskontingent per fylkeskommune blir **kr 1 001 000**.

Ved valg av Alternativ A vil det være behov for en enda strammere prioritering, samtidig som det totale aktivitetsnivået for Østlandssamarbeidet må nedjusteres. Et bortfall på kr. 858.000 kr i kontingentinntekter har som konsekvens at kostnadene må tas ned tilsvarende, dersom inntektsbortfallet ikke kan erstattes av annen finansiering og/eller ved bruk av reservefondet (som per. 31.12.2023 var på kr. 3 307 896,-).

Valg av alternativ A vil i praksis bety at basiskontingenten kan finansiere driften av samarbeidet og de «faste» politiske og administrative møteplassene for fylkeskommunene, mens det vil være begrensede muligheter til finansiering av aktiviteter, prosjekter, nye initiativ, utredninger med ekstern bistand, større arrangementer e.l.

Uten kompensasjon for inntektsbortfallet vil det også bli mer krevende å fase inn klima, miljø og energi som nytt politikkområde.

Ved alternativ B kan dagens samlede aktivitetsnivå videreføres på noenlunde samme nivå i 2025. Samferdselsområdet kan videreføres, mens politikkområde næring og kompetanse fases ut samtidig som klima, miljø og energi kan innarbeides som nytt samarbeidsområde, i tråd med utsendt forslag til revidert strategi. Også ved alternativ B vil det uansett være nødvendig med tydelig prioritering av aktiviteter innenfor de politiske prioriterte innsatsområdene.

Aktiviteter/prosjekter med ekstern finansiering vil komme i tillegg til basisfinansieringen. Det vises i denne sammenheng til budsjettprosessen i 2024, der det endelige budsjettet også inkluderte nye aktiviteter/prosjekter finansiert utenom basiskontingenten fra fylkeskommunene.

Vedlegg

Ingen vedlegg

Sak 15/24 Politisk organisering i Østlandssamarbeidet

Forslag til vedtak

Administrasjonsutvalget ber sekretariatet om å forberede en sak om politisk organisering i Østlandssamarbeidet til møtet i representantskapet 25. juni.

Saksredegjørelse

I forrige periode hadde Østlandssamarbeidet et fagpolitisk utvalg for samferdsel og ett fagpolitisk utvalg for næring og kompetanse. I tillegg til var det et Europaforum med politisk valgt leder og nestleder. Ingen av disse organene har fått oppnevnt nye medlemmer etter fylkestingsvalget høsten 2023 i påvente av strategiavklaring. Siden fylkestingsvalget har fylkeskommunene opprettet to politiske ad hoc-grupper, en for arbeidet med NTP og en gruppe for høyere yrkesfaglig utdanning.

I henhold til justert prosessplan skal både Østlandssamarbeidets strategi og framtidige politiske organisering behandles i representantskapet på møte 25. juni. Hvorvidt strategien vil kunne vedtas 25. juni vil avhenge av høringsinnspillene fra fylkeskommunene.

Tidslinjen for strategiprosessen kan også ha konsekvenser for saken om politisk organisering som skal drøftes på møtet i representantskapet 25. juni. Så langt har ikke sekretariatet mottatt innspill/synspunkter som antyder at det er noen uenighet om hvilke politikkområder som skal prioriteres i Østlandssamarbeidet videre framover. Sekretariatet har derfor som utgangspunkt at det er naturlig å legge fram en sak til RS-møtet 25. juni hvor det foreslås at Østlandssamarbeidet videre framover skal ha to fagpolitiske utvalg:

- Samferdsel, infrastruktur og mobilitet
- Klima, miljø og energi

Tidligere har fagpolitiske utvalg hatt to medlemmer pr. fylkeskommune, ett fra posisjon og ett opposisjon, med varaer. I utvalget for næring og kompetanse hadde hver fylkeskommune i siste periode fire medlemmer med varaer, mens det i de politiske ad hoc-gruppene som er opprettet de siste månedene kun er utpekt ett medlem pr. fylkeskommune.

For å effektivisere tids- og ressursbruken hos fylkeskommunene kan det være fornuftig at antall medlemmer i nye fagpolitiske utvalg begrenses til ett medlem med vara pr. fylkeskommune.

Sekretariatet antar at medlemmene i de fagpolitiske utvalgene vil måtte oppnevnes i fylkestingene etter at representantskapet har fattet vedtak om politisk organisering. Alternativt kan fylkeskommunenes medlemmer i de fagpolitiske utvalgene utpekes allerede på møte i representantskapet 25. juni.

Representantskapet vil fremdeles fortløpende kunne opprette ytterligere politiske organ ved behov.

Evt. innspill fra administrasjonsutvalget vil bli vektlagt i saken om politisk organisering som skal legges fram for behandling på møte i representantskapet.

Vedlegg

Ingen vedlegg

Sak 16/24 Oppstart for politisk ad hoc-gruppe for høyere yrkesfaglig bakgrunn

Forslag til vedtak

Administrasjonsutvalget tar saken til orientering.

Saksredegjørelse

Den politiske ad hoc-gruppen ble opprettet av Østlandssamarbeidets representantskap i sak 08/24. Gruppen ble opprettet for å:

1. Diskutere felles politiske posisjoner og arbeide interessepolitisk med regjeringens kommende stortingsmelding om høyere yrkesfaglig utdanning.
2. Diskutere oppfølging av felles strategi for høyere yrkesfaglig utdanning for fylkeskommunene på Østlandet i 2024, inkl. hvordan samarbeid mellom fylkeskommunene kan imøtekomme kritiske punkter i evalueringen av fagskolemeldingen.

Oppstartsmøtet i ad hoc-gruppen gjennomføres 7. juni kl. 13. Dagsorden for møtet er:

1. Konstituering
2. Faglig bakgrunn for arbeidet, med en innledning fra faggruppen for høyere yrkesfaglig utdanning.
3. Punkter til innledende diskusjoner:
 - Hvordan vurderer fylkeskommunene behovet for å samarbeide om tilbudet av høyere yrkesfaglig utdanning i landsdelen?
 - Hva er fylkeskommunenes fremste prioriteringer og ønsker for den nye stortingsmeldingen om høyere yrkesfaglig utdanning (og er det grunnlag og behov for felles initiativ overfor regjeringen framover)?
4. Aktivitetsplan for 2024, inkl. et fysisk møte tidlig om høsten med eksterne innledere (f.eks. fra KD eller HK-dir)

Bakgrunn

Gjeldende lov om [høyere yrkesfaglig utdanning \(fagskoleloven\)](#) ble vedtatt i 2018. Etter loven har fylkeskommunene et ansvar for at «det tilbys akkreditert fagskoleutdanning i

samsvar med behovet for kompetanse lokalt, regionalt og nasjonalt», og fylkeskommunene fikk ansvar for å forvalte offentlige tilskudd til fagskolene.

På starten av 2023 annonserte regjeringen at det skal legges fram en [ny stortingsmelding om høyere yrkesfaglig utdanning innen våren 2025](#). Denne meldingen vil bl.a. bygge videre på en [evaluering av fagskolemeldingen](#) fra Deloitte. Evalueringen peker på ulike utfordringer og dilemmaer som også handler om fylkeskommunenes roller i sektoren. Regjeringen har for øvrig også lagt fram et forslag om at fagskolene skal kunne få institusjonsakkreditering, som er til [behandling i Stortinget](#) nå.

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) har skrevet et [notat med vurderinger og anbefalinger](#) etter Deloittes evaluering. I notat løfter HK-dir bl.a. fram hovedfunnene i Deloittes evaluering, inkl.:

- Utøvelsen av fylkeskommunalt eierskap og avgrensning opp mot fagskolenes styre er uavklart og problematisk.
- Den fylkeskommunale forvaltningen av tilskudd, og skillet mellom forvalterrollen og eierrollen, trenger fortsatt tett oppfølging.
- Omfanget av fagområdeakkreditering er for lite, derfor er det for mange fagskoler som er avhengig av å søke NOKUT om akkreditering av enkelttilbud.
- Kunnskap om kompetansebehov i arbeidslivet er ikke tilstrekkelig utviklet, og det er i tillegg behov for avklaringer knyttet til hvem som har ansvar for å fremskaffe slik kunnskap, og hvilke ulike behov kunnskapen skal dekke.
- Stor grad av prosjektfinansiering hindrer langsiktig utvikling, blant annet pga. høy grad av innleide lærerkrefter.

En av Deloittes anbefalinger i evalueringen er at **fylkeskommunenes ansvar for sektoren - som eier, forvalter og som ansvarlig for regional kompetansepolitikk - bør avklares og tydeliggjøres**. I sine vurderinger rundt denne anbefalingen løfter HK-dir bl.a. frem at:

- Flere fylkeskommuner har gått gjennom store fusjonsprosesser. I tillegg ble det overordnede ansvaret for forvaltningen lagt til HK-dir, som trengte tid på å opparbeide seg inngående kompetanse om sektoren. Dette har trolig medvirket til at implementering og rolleavklaringer har tatt tid.
- Det er HK-dirs oppfatning at en medvirkende årsak til at det har tatt tid å forme den fylkeskommunale forvaltningen på en god måte, har vært manglende ressurser til oppgaven. I perioden som kommer, vil det være helt avgjørende at fylkeskommuner setter inn tilstrekkelige ressurser til å forvalte sektoren på en god måte.

- HK-dir ser på oppsplittingen av fylkeskommuner med en viss bekymring. En oppsplitting av forvaltningen i regioner der fagskolene selv har gjennomgått konsolideringer som fremstår som vellykkede, kan bidra negativt til utviklingen av de fylkeskommunale fagskolene, og i verste fall til forvaltningen av sektoren som helhet. Premisset med store regioner som ble lagt til grunn i fagskolemeldingen med tanke på fylkeskommunenes rolle i oppbyggingen av høyere yrkesfaglig utdanning, er blitt betydelig endret.
- En del fylkeskommuner opplever balansegangen mellom eierrollen og fagskolestyrets selvstendighet som utfordrende. I tillegg er det uklare om rektors rolle, og hvordan hen skal forholde seg til styret som ansvarlig organ og fylkeskommune som arbeidsgiver. HK-dir anbefaler at KD ser nærmere på muligheten for å gi juridisk rådgivning til fylkeskommunene og de fylkeskommunale fagskolene. I forbindelse med slik rådgivning kan det vurderes om en veileder kan være hensiktsmessig. HK-dir mener at en større diskusjon om fordeler og ulemper med fylkeskommunalt eierskap av fagskoler ikke bør prioriteres nå.

En annen av Deloitte's anbefalinger er at **det bør arbeides videre med å styrke kunnskapsgrunnlaget i sektoren**. I dette ligger det en anbefaling om at det «bør arbeides videre med å legge til rette for at sektoren får mer kunnskap om arbeidslivets kompetansebehov både på kort og lengre sikt, og både på regionalt og nasjonalt nivå». I sine vurderinger rundt denne anbefalingen løfter HK-dir bl.a. frem at:

- Behovene som beskrives av kompetansebehovsutvalget vanskelig lar seg operasjonalisere når konkrete prioriteringer skal gjøres og tilbud dimensjoneres. Det er HK-dir sin vurdering at Kompetansebehovsutvalget ikke har som mandat å vurdere behovene på en slik operasjonalisert måte.
- Fra 2023 har HK-dir fått et utvidet mandat på dette området, gjennom oppdraget om å utarbeide kunnskapsgrunnlag for dimensjonering av høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning. Selv om dette er et ambisiøst prosjekt, er det sannsynlig med fortsatt ubesvarte spørsmål når det gjelder kompetansebehov og dimensjonering.
- HK-dir vurderer at det er behov for en tydeliggjøring av hvilke formål ulike kompetansekartlegginger skal tjene, og hvilke aktører som har og bør ha ansvar for å kartlegge kompetansebehov. Det kan være forskjell på kunnskapen som trengs til ulike formål som utviklingsarbeid, dimensjonering av utdanningstilbud og tilskudsforvaltning.
- Fylkeskommunene har i flere år hatt rollen som kompetansepolitisk aktør, og det er gjort mye arbeid med kompetansepolitiske planer og prosjekter knyttet til

regionale kompetansepiloter. Det bør sees nærmere på hvordan kunnskapen og erfaringene fra dette arbeidet kan brukes for å styrke kunnskapen om kompetansebehov knyttet til høyere yrkesfaglig utdanning.

Deloitte anbefaler også at **det bør arbeides for å sikre økt forutsigbarhet i sektoren**, bl.a. tiltak for å redusere omfanget av kortsiktig prosjektfinansiering. I sine vurderinger rundt denne anbefalingen løfter HK-dir bl.a. frem at:

- Evalueringen fra Deloitte påpeker at finansieringen av sektoren fragmenteres igjen, få år etter at all finansiering ble samlet i ett finansieringssystem for drift og én søknadsbasert ordning for utvikling. Prosjekt- og konkurransebaserte ordninger er ikke i seg selv et problem. Utfordringen handler om at summen av søknadsbaserte ordninger bidrar til å skape en urimelig uforutsigbarhet og uoversiktighet for sektoren.
- Fagskolene må årlig søke fylkeskommunene om tilskudd til drift, i tillegg til at det finnes flere ulike søkbare ordninger til utvikling og drift som forvaltes av HK-dir og andre offentlige aktører. Etter HK-dirs vurdering er det stor grad av overlapp mellom flere av ordningene, samtidig som de har ulik innretning og forvaltning. Uforutsigbarheten knyttet til prosjektfinansiering av utviklingsarbeid er også relevant for den fylkeskommunale forvaltningen av driftsmidler. Det er en risiko for at fagskolene bruker mye ressurser på å utvikle og pilotere nye utdanningstilbud med prosjektfinansiering, uten at fylkeskommunen har ressurser til, eller vurderer det som relevant, å prioritere videre drift etter prosjektfasen.
- Antall søknadsbaserte ordninger knyttet til utvikling av nye utdanningstilbud bør reduseres og forenkles, særlig der det er stort overlapp i målsetting. Det samlede tilskuddsnivået til sektoren bør imidlertid ikke reduseres, men det bør gjøres en helhetlig vurdering av hvor stor andel av finansieringen som bør gjøres konkurransebasert.
- KD og HK-dir bør gjennomgå finansieringssystemet for driftsmidler til fagskolene med sikte på å skape mer langsiktige rammer for fagskoler som skal finansieres av offentlige midler. Dette vil innebære en endring i retningslinjene for den fylkeskommunale forvaltningen. Det må også legges til rette for en bedre sammenheng mellom fagskolenes utviklingsarbeid og finansiering av drift.

Høyere yrkesfaglig utdanning i Østlandssamarbeidet

Det har vært et langvarig samarbeid om høyere yrkesfaglig utdanning i Østlandssamarbeidet, med en egen administrativ faggruppe som har vært tilknyttet ulike fagpolitiske utvalg.

På grunn av regionreformen og erfaringene med å arbeide etter ny fagskolelov besluttet fylkeskommunene å vedta en [ny felles strategi for samarbeidet ble vedtatt i 2022](#). Et hovedmål i strategien er at samarbeidet skal bidra til å sikre et arbeidslivsrelevant tilbud av høyrere yrkesfaglig utdanning i landsdelen. Samarbeid og spesialisering på tvers av fylkesgrensene kan bidra til å sikre tilbud det er behov for i landsdelen, selv om studentgrunnet kan være varierende eller begrenset i det enkelte fylket.

Et viktig verktøy i strategien er at fylkeskommunene vil samarbeide om kunnskapsgrunnlag om regionale kompetansebehov, studietilbud og etterspørsel etter høyere yrkesfaglig utdanning. Dette kan være et kostnadseffektivt alternativ.

Gjennomføring av strategien har vært satt på «vent» på grunn av fylkesdelingene. Flere og mindre fylkeskommuner vil kunne forsterke merverdien av å se kompetansebehov, tilbud og etterspørsel i sammenheng i landsdelen.

Vedlegg

Ingen vedlegg

